Kí ni Ìmúlẹrú Ìgbàlódé?

Ìmúlẹrú ìgbàlódé ni ìgbà tí wọ́n bá tàn ẹnì kọ̀ọ̀kan jẹ, tí wọ́n fipá mú tàbí fipá mú wọn láti ṣe ìlòkulò láti ọwọ́ àwọn ẹlòmíràn, fún èrè ti ara ẹni tàbí òwò. Ó jẹ́ ọ̀ràn tí kò mọ ààlà agbègbè kankan, tí ó ń ṣẹlẹ̀ káàkiri àgbáyé, tító kan àwọn agbègbè ìbílẹ̀ wa.

Ní ọdún 2015 ìjọba UK gba òfin Ìmúlẹrú Ìgbàlódé. Wọ́n kà á sí ìṣẹlẹ̀ pàtàkì nílé àti káàkiri àgbáyé, ó jẹ́ òfin àkọ́kọ́ tí ó ń sọ̀rọ̀ ní pàtó nípa Ìmúlẹrú ìgbàlódé àti ìta ènìyàn ní ọ̀rúndún 21. Ó mú ìdàgbàsókè bá àtìlẹ́yìn àti ààbò fún àwọn ènìyàn tí Ìmúlẹrú ìgbàlódé kàn, ó fún àwọn agbófinró ní agbára láti kojú àwọn ìwà ọ̀daràn wọ̀nyí, ó sì gbé ìjìyà kalẹ̀ fún àwọn ọdaràn.

Síbẹ̀síbẹ̀, iye àwọn ènìyàn tí wọ́n mọ̀ sí àwọn tí wọ́n faragbá Ìmúlẹrú Ìgbàlódé yìí ti bẹrẹ sí ní pọ si lọdọọdún, ní àgbaayé àti ní UK. Àwọn ènìyàn tó fẹ́rẹ̀ẹ́ tó mílíọ̀nù 50 ló ń gbé ní ipò Ìmúlẹrú ìgbàlódé kárí ayé ní ọdún 2021 àti pé ó lé ní 16,000 ènìyàn tí wọ́n tọ́ka sí àwọn aláṣẹ UK ní ọdún 2022 nìkan. Síbẹ̀síbẹ̀, nọ́mbà yìí dúró fún iye kékeré nìkan, àwọn ọ̀jọ̀gbọ́n tí wọ́n ṣe ìṣirò iye òtítọ́ àwọn tí wọ́n faragba to 100,000.

Àwọn ti wọn faragbá nínu Ìmúlẹrú Ìgbàlódé lè jẹ ọkùnrin, obìnrin àti àwọn ọmọdé ní gbogbo ọjọ orí, ẹyà àti orílẹ-èdè àti pé oríṣi Ìmúlẹrú Ìgbàlódé ni o wà. Lára wọn ni:

Ènìyàn títà sóko ẹrú

Gẹ́gẹ́ bíi nínú Ìlànà Palermo Àjọ Ìṣọkan Àgbayé, ìta ènìyàn ní í ṣe pẹ̀lú àwọn èròjà pàtàkì mẹta:

- Òfin náà: Ìgbanisíṣẹ́, ìrìnnà, gbígbé, Ìgbèsílé, tàbí gbígba àwọn ènìyàn.
- Àwọn ọnà: Ìdẹrubà tàbí lilo agbára, Ìfipamú, Ìjígbé, jìbìtì, ẹtàn, Ìlòkulò agbára tàbí aÌlera, tàbí fífúní àwọn owó tàbí àwọn ànfààní sí ènìyàn tí o ṣàkóso olùfaragbá-asálà.
- Ìdí náà: Fún ìdí ìlòkulò, èyí tí ó pẹ̀lú lílo aṣẹ́wó fún àwọn ẹlòmíràn, ìlòkulò ìbálòpọ̀, iṣẹ́ agbára, ẹrú tàbí irúfẹ́ ìṣe bẹ́ẹ̀ àti yíyọ àwọn ẹ̀yà ara kúrò.

Kò nílò láti gbé ẹnìkan kọjá ààlà fún ìta ènìyàn láti wáyé. Ìta ènìyàn tumọ̀ sí títà nípasẹ̀ ìgbésẹ̀ ènìyàn, èyí sì lè ṣẹlẹ̀ láàárín orílẹ̀-èdè kan ṣoṣo tàbí láàárín àwùjọ kan ṣoṣo.

Àwọn Ìṣirò pàtàkì:

- 50% àwọn tí wọ́n ń ta ní ènìyàn ni wọ́n kó lọ sínú ìlòkulò ìbálòpọ̀ àti 38% fún iṣẹ́ agbára. (Orísun: Àjọ Ìṣọkan Àgbáyé fún Oògùn Olóró àti Ìwà Ọ̀daràn (UNODC))
- 46% àwọn tí wọ́n ń ta jẹ́ obìnrin, 34% jẹ́ ọmọdé, àti pé 20% jẹ́ ọkùnrin. (Orísun: Àjọ Ìṣọkan Àgbáyé fún Oògùn Olóró àti Ìwà Ọ̀daràn (UNODC))
- 67% àwọn ènìyàn tí wọ́n ṣe ìwádìí tàbí tí wọ́n mú fún ìta àwọn ènìyàn jẹ́ ọkùnrin, àti pé 33% jẹ obìnrin. (Orísun: Àjọ Ìṣọkan Àgbáyé fún Oògùn Olóró àti Ìwà Ọ̀daràn (UNODC))

Iṣẹ Ìwádìí:

Àwọn akẹ́kọ̀ọ́ àgbáyé láti India tí wọ́n ń lọ sí àwọn fásitì Greenwich, Chester àti Teesside ni wọ́n mú wá sí UK lórí ìwé ìwọlé àwọn akẹ́kọ̀ọ́ ṣùgbọ́n wọ́n sá kúrò nínú àwọn ẹ̀kọ́ wọn wọ́n sì rí wọn tí wọ́n ń ṣiṣẹ́ ní àwọn ipò ìlòkulò ní ọgọ́rọ̀ọ̀rún máìlì jìnnà. Àwọn akẹ́kọ̀ọ́ náà dáwọ́ lílọ sí ìkẹ́kọ̀ọ́ dúró láìpẹ́ lẹ́yìn tí wọ́n dé UK. Wọ́n rí wọn lẹ́yìn náà ní ẹ̀ka ìtọ́jú ní Wales, níbi tí wọ́n ti ń gbé ní àwọn ipò tí kò dára pẹ̀lú àwọn ènìyàn 12 nínú ilé oníyàrá mẹ́ta, wọ́n sì ń ṣiṣẹ́ fún wákàtí 80 ní ọ̀sẹ̀ kan fún owó oṣù tí kò tó ti kékeré jù. Wákàtí 16 péré ni àwọn akẹ́kọ̀ọ́ náà ní ìdánilẹ́kọ̀ọ́ orí ẹ̀rọ ayélujára kí wọ́n tó bẹ̀rẹ̀ sí ní ṣiṣẹ́ ní ilé ìtọ́jú, àti pé wọn kò

tí ì ṣe àyẹ̀wò ìpìlẹ̀ tó tó bí àwọn afurasi ìlòkulò ṣe pèsè àlàyé èké fún àwọn ilé ìtọ́jú láti ọwọ́ àwọn afurasi olùlòkulò, tí wọ́n ń ṣàkóso àjọ òṣìṣẹ́.

Orísun: The Guardian

<u>Àwọn òṣìṣẹ́ tí wọ́n fipá mú</u>

Gẹ́gẹ́ bí a ṣe ṣàlàyé rẹ̀ nínú àdéhùn àwọn òṣìṣẹ́ tí wọ́n fi agbára mú ILO, iṣẹ́ agbára jẹ́ gbogbo iṣẹ́ tàbí iṣẹ́ tí ó jẹ́ dandan láti ọ̀dọ̀ ẹnikẹ́ni lábẹ́ ìdẹ́rùbà ìjìyà àti èyí tí ẹni náà kò tí ì fi ara rẹ̀ sílẹ̀ fúnra rẹ̀. Ó fẹ́rẹ̀ẹ́ jẹ́ pé gbogbo irúfẹ́ Ìmúlẹ̀rú ìgbàlódé lóní àwọn èròjà iṣẹ́ agbára.

Ọ̀pọ̀lọpọ̀ àwọn ènìyàn tí wọ́n wà lábẹ́ iṣẹ́ agbára ni wọ́n tàn jẹ láti rò pé wọ́n máa rí iṣẹ́ tó bófin mu.

Ìlòkulò àwọn òṣìṣẹ́ tí wọ́n fi agbára ṣe ni wọ́n sábà máa ń rí ní àwọn ilé-iṣẹ́ ti àwọn òṣìṣẹ́ tí kò lẹ́sẹ̀ nílẹ̀ àti/tàbí òfin kékeré. Àwọn wọ̀nyí ni:

- Ògbìn àti Ìpeja
- Àwọn iṣẹ bii àlejò gbígbà àti Ìrinnà
- Iṣẹ Ilé
- Ìkólé, Ìwakusà, Ìfọkuta àti Ìsun bíríkì
- Ìṣelọpọ, Ìyípadà àti Ìkójọ
- Iṣẹ́ ìbálòpọ̀, pẹ̀lú ìlòkulò ìbálòpọ̀
- Ìṣowò ọjà
- Àwọn òwò tí kò bófin mu àti àwọn ìṣe tí kò bófin mu

Àwọn Ìṣirò pàtàki

- Àwọn ènìyàn mílíọ̀nù 49.6 ń gbé nínú Ìmúlẹ̀rú ìgbàlódé ní ọdún 2021, nínú èyí tí mílíọ̀nù 27.6 wà nínú iṣẹ́ agbára.
- Nínú àwọn ènìyàn mílíọ̀nù 27.6 tí wọ́n ń ṣiṣẹ́ agbára, mílíọ̀nù 17.3 ni wọ́n lò ní ẹ̀ka aládàáni, àti mílíọ̀nù 3.9 nínú iṣẹ́ agbára tí ìpínlẹ̀ gbé kalẹ̀.
- Àwọn obìnrin àti àwọn ọmọbìnrin jẹ́ mílíọ̀nù 6 nínú àwọn tí wọ́n wà nínú iṣẹ́ agbára àti pé 12% gbogbo àwọn tí wọ́n wà nínú iṣẹ́ agbára jẹ́ ọmọdé.

  Orísun: Àwọn Ìṣirò Àgbáyé ti Ìmúlẹ̀rú Ìgbàlódé: Òṣìṣẹ àti Ìgbéyàwó tí a fi agbára mú, Oṣù Kẹsàn ọdún 2022

Iṣẹ Ìwádìí

Ní ìbẹ̀rẹ̀ ìlérí iṣẹ́ nípasẹ̀ àjọ kan ní orílẹ̀-èdè ìbílẹ̀ rẹ̀, Tania rí ara rẹ̀ ní ipò ẹrú nígbà tí ó dé UK. Wọ́n fi sí àwọn ipò tí o burú, wọ́n fipá mú un láti ṣiṣẹ́ fún ọ̀pọ̀lọpọ̀ wákàtí nínú iṣẹ́ ọ̀gbìn, ó sì fara da ìlòkulò ara àti ti ọpọlọ. Ìdẹ́rùbà ìmúni àti ẹ̀wọn jẹ́ kí ó panumọ. Lẹ́yìn ọdún méjì, ó dé Ìkọgun ó sì sọ̀rọ̀ lòdì sí ìlòkulò náà, tí ó yọrí sí kí wọ́n kọ̀ ọ́ sílẹ̀ ní pápá kan. Síbẹ̀síbẹ̀, ó ṣubú bọ sọwọ́ ẹgbẹ́ mìíràn, ó tẹ̀síwájú nínú ìlòkulò rẹ̀ títí tí ó fi sá lá ní ọdún 2017 tí ó sì wá ìrànlọ́wọ́. Pẹ̀lú àtìlẹ́yìn àwọn àjọ bíi Salvation Army àti Unseen, Tania bẹ̀rẹ̀ ìrìn-àjò ìmúláradá rẹ̀, o rí ìtùnú nínú ẹ̀kọ́, ìyọ̀da ara ẹni, àti àtìlẹ́yìn ìtọ́jú.

Orísun: Unseen

<u>Ìlòkulò Ìbálòpọ</u>

Èyí ni ìṣe lílo àfààní ẹnìkan nípa ìbálòpọ̀ fún ìdí èrè ti ara ẹni tàbí owó. Ó ní í ṣe pẹ̀lú lílo agbára, ìfipámú, ìtànjẹ, tàbí ẹ̀tàn láti bá ẹlòmíràn sọ̀rọ̀ nínú àwọn iṣẹ ìbálòpọ̀ lòdì sí ìfẹ́ wọn tàbí láìsí ìfọwọ́sowọ́pọ̀ wọn ní kíkún àti ìmọ̀. Ìlòkulò ìbálòpọ̀ lè wáyé ní orísìrísì ọ̀nà, pẹ̀lú ṣùgbọ́n kì í ṣe ìtà ènìyàn, aṣẹ́wó, àwòrán oníhòòhò, àti àwọn ọ̀nà ìlòkulò ìbálòpọ̀ mìíràn nìkan.

Àwọn Ìṣirò pàtàki:

- 50% àwọn tí olùfaragbá tí wọn ta ni wọ́n kó lọ sínú ìlòkulò ìbálòpọ̀ (Orísun: Àjọ Ìṣọkan Àgbáyé fún Oògùn Olóró àti Ìwà Ọ̀daràn (UNODC) 2020)
- 67% àwọn ènìyàn tí wọ́n ń ta fún ìlòkulò ìbálòpọ̀ jẹ́ obìnrin (Orísun: Àjọ Ìṣọkan Àgbáyé fún Oògùn Olóró àti Ìwà Ọ̀daràn (UNODC) 2020)

Iṣẹ Ìwádìí

Wọ́n gbé Sophie láti UK lọ sí Italy fún ìbálòpọ̀. Ẹni tí ó gbé e lọ kì í ṣe àjèjì; Ó jẹ́ ọ̀rẹ́ tímọ́tímọ́ rẹ̀. Sophie ti mọ ẹni tí ó ń hùwà ìkà sí i fún ọdún márùn-ún. Ó pàdé rẹ̀ ní àríwá England ó sì lo ọdún márùn-ún láti kọ́ ohun tí Sophie rò pé ó jẹ́ ìbáṣepọ̀ ìgbẹ́kẹ̀lé. Lẹ́yìn náà, gẹ́gẹ́ bí ó ṣe ṣẹlẹ̀, èyí jẹ́ àkókò láti kọ, láti ṣàwárí àwọn àlàyé ti ara ẹni tí wọ́n máa lò lẹ́yìn náà láti mú àti láti yí i padà.

Ọkùnrin yìí gba ìwé ìrìnnà Sophie ó sì ṣe ìdẹ́rùbà fún un àti ẹbí rẹ̀. Ó fipá mú un lọ sí òpópónà ní Italy láti ta ara rẹ̀ fún ìbálòpọ̀. Fún oṣù mẹ́fà, ọjọ́ méje ní ọ̀sẹ̀ kan, Ìgbé ayé Sophie nìyí. Ìgbésí ayé ìlòkulò, ìlòkulò ìbálòpọ̀, ìtànjẹ, àìní oorun àti ebi. Ní gbólóhùn kan, kò sí Ìgbésí ayé kan rárá.

“Àwọn ọkùnrin ṣetán láti san 20 sí 30 àwọn owó ilẹ yúròòpù ($27 si $40) fún Ìbálòpọ. Àwọn dókítà, àwọn agbẹjọ́rò, àwọn ọlọ́pàá, àwọn onísòwò yóò tò jìnnà ní márùn-ún tàbí mẹ́fà ní alẹ́ òpin ọ̀sẹ̀ ní igun òpópónà, tí wọ́n ń dúró láti sanwó fún ìpàdé ìbálòpọ̀ ìṣẹ́jú 10 sí 15 nínú ọkọ̀ ayọ́kẹ́lẹ́ wọn, mà á kúrò láti inú ọ̀kan sí òmíràn."

Lẹyìn oṣù mẹ́fà nínu Ìlòkulò Ìjiyà ọpọlọ àti ara ni Sophie ṣàwarí ilé-Ìwosàn kan, nígbà tí o ṣàÌsàn tí o rẹ. Níbí, o ríi ànfààní láti pe Ìya rẹ. Àkókò yìÍ gan ni Ìbẹẹrẹ òpin Ìyọnu rẹ. Òpin àkókò tí kò ṣe ṣàlàyé àti Ìgbé ayé Ìmúpadabọsípò nínu ayé Sophie

Orísun: Sophie Hayes Foundation

<u>Ìlòkulò ọ̀daràn</u>

Ìlòkulò ọ̀daràn máa ń wáyé nígbà tí wọ́n bá fipá mú ẹnìkan, tí wọ́n ń halẹ̀ mọ́ àti/tàbí kí wọ́n ṣe ìdẹ́rùbà sínú ìwà ọ̀daràn fún ẹlòmíràn. Èyí lè pẹ̀lú ọgbìn igbó mímu, títà oògùn olóró, gbígbé àwọn ohun ìjà, jíjà olè tàbí jíjàlè ní ilé ìtajà, Ìtọrọ, títa àwọn ọjà èké, tàbí ṣíṣe ẹ̀tàn àfààní.

A ti rí ìlọsókè ńlá nínú títa àwọn ọmọdé lọ sínu ìwà ọ̀daràn tí wọ́n fipá mú. Irúfẹ tí ó wọ́pọ̀ jùlọ ní ìbámu pẹ̀lú 'County Lines', níbi tí àwọn ẹgbẹ́ ọmọ ti fipá mú àwọn ọmọdé láti kópa nínú ìgbésẹ̀ àti títà oògùn olóró.

Àwọn ènìyàn tí wọ́n ní ìrírí àìnílé, pàápàá jùlọ àwọn ọ̀dọ́mọkùnrin, lè wà nínú ewu ìlòkulò ọ̀daràn. Àwọn ọdaràn ni wọ́n mọ̀ pé wọ́n ń lo àwọn ènìyàn tí wọ́n jẹ́ aláìlera nípa Ìsúnmọ́ wọn ní àwọn ibi aláìnílé, àwọn ilé ìfipamọ́ oúnjẹ àti ilé-ìdáná ọbẹ̀ pẹ̀lú èrò láti gbà wọ́n láti ṣe iṣẹ́ fún ìgbà díẹ̀ lábẹ́ ìbòjú ọwọ́ sísan. Síbẹ̀síbẹ̀, èyí lè tètè di iṣẹ́ ọ̀daràn níbi tí olùgbaniwọlé náà ti lè lo oògùn olóró àti/tàbí ọtí gẹ́gẹ́ bí ọ̀nà ìṣàkóso lórí ẹni tí ó sálà.

Àwọn Ìṣirò pàtàki:

- 43% ti àwọn Ìtọkasí ti àwọn ọmọdé sí Ìlànà Ìtọkasí Ti Orílẹ-èdè UK ní 2022 wá fún Ìlòkulò ọdaràn. (Orísun: Home Office)
- Àwọn ọ̀dọ́ 4,000 ni wọ́n ń lò lọ́nà ọ̀daràn ní London nìkan (Orísun: The Children's Society)
- Àwọn ọmọdé 46,000 ní England ni wọ́n rò pé wọ́n kópa nínú àwọn ẹgbẹ́ burukú (Orísun: The Children's Society)

Iṣẹ Ìwádìí

Sosa, tí ó wá sí England láti orílẹ̀-èdè Nàìjíríà ní ọmọ ọdún méjọ, ń gbé ní ìtọ́jú lẹ́yìn tí ó jìyà ìlòkulò nílé. Nígbà tí Sosa di ọmọ ọdún mẹ́sàn-án, wọ́n gbà á láti fi àwọn ẹrù ránṣẹ́ fún ẹgbẹ́ oníwà ipá. "Mo ni keke kan ati pe wọn kan fun mi ni awọn èdì lati fi jíṣẹ ati pe Mo ma gba owo naa. Ọmọ ọdún mẹ́sàn-án ni mí - mi ò béèrè ìbéèrè, mo kàn ṣe ojúrere náà". Lẹ́yìn ìṣẹlẹ tó léwu fún ẹ̀mí ní Margate, Sosa wá ìrànlọ́wọ́ láti ọ̀dọ̀ àwọn iṣẹ́ àwùjọ ṣùgbọ́n wọ́n dá a sílẹ̀ gẹ́gẹ́ bí 'ìfẹ́ Ìrònú' nítorí náà ó padà sí ọdọ ẹgbẹ́ náà fún ààbò. Láàárín ọdún mẹ́wàá wọ́n fipá mú un láti ṣiṣẹ́ fún ẹgbẹ́ náà ó fara da ìwà ipá, títí kan ọ̀pọ̀lọpọ̀ Ìgún ní ọ̀bẹ, ó sì fìdí múlẹ̀ gidi gan-an nínú ìgbésí ayé ẹgbẹ́. Nígbà tí ó wà lẹ́wọ̀n fún ìgbà kejì, oníṣègùn ọpọlọ ṣe àyẹ̀wò Sosa àti pé, lẹ́yìn ọ̀pọ̀lọpọ̀ àyẹ̀wò, wọ́n rí i pé wọ́n ti kọ́ Sosa. Lábẹ́ Ìlànà Ìtọ́kasí Orílẹ̀-èdè (NRM), wọ́n fi àmì rẹ̀ hàn gẹ́gẹ́ bí ẹni tí ó jẹ́ ẹrú ìgbàlódé ní ọdún 2020 wọ́n sì fi sínú ilé ààbò ní Manchester..

Orísun: BBC News

<u>**Ìṣẹ́ abẹ́lé**</u>

Ìṣẹ́ inú ilé ń tọ́ka sí ọ̀nà iṣẹ́ agbára níbi tí àwọn ènìyàn, ní ọ̀pọ̀ ìgbà ní ìbámu pẹ̀lú àtòjọ ilé, wà lábẹ́ iṣẹ́ nínú àwọn ìdílé lábẹ́ àwọn ipò tí ó jẹ́ ìlòkulò àti àìní òmìnira. Nínú ìṣẹ́rú inú ilé, wọ́n lè halẹmọ, tànjẹ, fipamú àwọn àfaragbá láti pèsè iṣẹ inú ilé, Ìtọjú ọmọ, tàbí àwọn iṣẹ inú ilé mìÌràn.

Iṣẹ́ abẹ́lé àti ìránṣẹ́ inú ilé kì í sábà jẹ́ ẹrú, àti pé nígbà tí wọ́n bá ṣe ìlànà tó tọ́ lè jẹ́ orísun owó tí ó ṣe pàtàkì fún ọ̀pọ̀lọpọ̀ ènìyàn. Síbẹ̀síbẹ̀, nígbà tí ẹnìkan bá ń ṣiṣẹ́ ní ilé ẹlòmíràn, wọ́n lè jẹ́ aláìlera pàápàá sí ìlòkulò, àṣilò, àti ẹrú, nítorí wọ́n lè fi wọ́n pamọ́ kúrò kí wọ́n má sì ní ààbò òfin.

Àwọn atọ́ka ìránṣẹ́ inú ilé jẹ́ Ìmúlẹrú ìgbàlódé bii: àwọn agbanisíṣẹ́ tí wọ́n ń dá àwọn òṣìṣẹ́ dúró láti kúrò ní ilé wọn; sisan jẹ kekere, idaduro tabi idimu; sanwo ti a fun ni 'aanu', ni irisi ounjẹ ati/tabi ibugbe; Awọn oṣişẹ ti wa labẹ iwa-ipa tabi irokeke; Àwọn ìwé ìdánimọ̀ àwọn òṣìṣẹ́ tí wọ́n ń pa mọ́; tàbí àwọn agbanisíṣẹ́ tí wọ́n ń dín ìbásepọ̀ àwọn òṣìṣẹ́ kù pẹ̀lú ẹbí.

Àwọn Ìṣirò pàtàki:

- Àwọn ènìyàn mílíọ̀nù 1.4 ń ní ìrírí ìránṣẹ́ ilé ní àwọn ilé aládàáni (Orísun: Àjọ Òṣìṣẹ Àgbayé (ILO))
- Ó tó mẹ́rin nínú márùn-ún nínú gbogbo àwọn òṣìṣẹ́ ilé jẹ́ obìnrin àti ọmọbìnrin àti pé wọ́n ṣe ìṣirò pé ọ̀pọ̀lọpọ̀ àwọn ọmọbìnrin tí ọjọ́ orí wọn kò tîi pé ọmọ ọdún 16 ni wọ́n ń ṣiṣẹ́ nílé ju nínú ẹ̀ka iṣẹ́ ọmọdé mìíràn lọ. (Orísun: Àjọ Òṣìṣẹ Àgbayé (ILO))

IṢẸ ÌWÁDÌÍ

Susi lọ láti Qatar sí UK, níbi tí ó ti ní ìrírí ìránṣẹ́ inú ilé. Ní ìbẹ̀rẹ̀ tí ó ń ṣiṣẹ́ gẹ́gẹ́ bí olùmọ́tótó àti olùtọ́jú ọmọ ní Qatar, àwọn agbanisíṣẹ́ rẹ̀ mú un wá sí UK láìsí àṣẹ rẹ̀. Ní London, ilé agbanisíṣẹ́ rẹ̀ nìkan ni wọ́n fi sí, ìbáraẹnisọ̀rọ̀ díẹ̀ lóní, wọn kò sì gbà á láàyè láti gba ìsinmi kankan. Lẹ́yìn tí ó ṣàwárí ìwé ìrìnnà rẹ̀ nígbà tí ó

ń ṣe ìmọ́tótó, Susi rí ìgboyà láti sá. Bí ó tilẹ̀ jẹ́ pé wọ́n mọ̀ ọ́n gẹ́gẹ́ bí ẹni tí wọ́n ta ní Ìlànà Ìtọ́kasí Orílẹ̀-èdè UK, wọ́n sọ fún un pé kí ó kúrò ní orílẹ̀-èdè náà. Ẹjọ́ náà ṣe àfihàn àwọn ìpèníjà tí àwọn ènìyàn bíi Susi dojú kọ ó sì gbé ìdàámú jáde nípa àwọn ètò àtìlẹ́yìn tí ó wà fún àwọn ènìyàn tí wọ́n ń ta.

Orísun: Kalayaan

<u>Ìdè Gbèsè</u>

Ìdè gbèsè, tí wọ́n tún mọ̀ sí Ìṣiṣẹ́ fún olówó, jẹ́ ọ̀nà iṣẹ́ agbára tí ó máa ń ṣẹlẹ̀ nígbà tí wọ́n bá fipá mú ènìyàn láti ṣiṣẹ́ láti san gbèsè. Ìdè gbèsè jẹ́ ọ̀nà ẹrú tí ó gbilẹ̀ jùlọ lágbàáyé. Àwọn tí wọ́n ní gbèsè sábà máa ń rí ara wọn nínú ìyípo ìlòkulò, nítorí àwọn òfin ìsanpadà máa ń jẹ́ ìlòkulò ní gbogbo ìgbà, pẹ̀lú òṣùwọ̀n èrè tó ga àti àwọn ipò tí ó jẹ́ kí ó nira tàbí kò ṣe é ṣe fún wọn láti sá fún gbèsè náà. Ní ọ̀pọ̀lọpọ̀ ìgbà, wọ́n fipá mú wọn láti san owó tí ó pọ̀ tí ó ní í ṣe pẹ̀lú ìgbanisíṣẹ́ wọn, ibùgbé tàbí oúnjẹ wọn, láìsí ìṣàkóso lórí gbèsè wọn. Àwọn tí ìṣẹ̀lẹ̀ náà kàn ni wọ́n tàn jẹ láti ṣiṣẹ́ fún owó kékeré tàbí rárá, pẹ̀lú ọ̀pọ̀lọpọ̀ tàbí gbogbo owó tí wọ́n ń rí yóò san 'ìyáwó' wọn.

Àwọn Ìṣirò pàtàki:

- Gẹ́gẹ́ bí ìṣirò ní ọdún 2022, ó tó ìdá kan nínú márùn-ún gbogbo àwọn ènìyàn tí wọ́n wà nínú ìlòkulò àwọn òṣìṣẹ́ tí wọ́n fipá mú nínú ètò ọrọ̀ ajé aládàáni wà ní ipò gbèsè. (Orisun: ILO, Un International Organisation of Migration (IOM) ati Walk Free Foundation: Global Estimates of Modern Slavery: Forced Labour and Forced Marriage)

IṢẸ́ ÌWÁDÌÍ

Ismael kúrò ní Indonesia ní oṣù Keje ọdún 2022, ní ìrètí láti ṣiṣẹ́ lórí oko ilẹ̀ Gẹ̀ẹ́sì fún oṣù mẹ́fà láti fi owó pamọ́ fún ìwé ẹ̀kọ́ sáyẹ́nsì. Síbẹ̀síbẹ̀, nígbà tí ó dé UK, ó ṣàwárí pé àsìkò ire oko ti fẹ́rẹ̀ẹ́ parí, tí ó wà láìsí iṣẹ́ pẹ̀lú gbèsè ńlá. Láti rí iṣẹ́ kan gbà níbi ìgbàlejò Chinese, ó yá owó lọ́wọ́ olùgbaniwọlé ìbílẹ̀ kan, àpapọ̀ rẹ̀ ju £4,200 lọ. Ismael dojú kọ àwọn ipò iṣẹ́ líle, ó ń gbé nínú yàrá ìpamọ́, ó sì ń tiraka láti san owó ìsanpadà tó ga. Ilé àwọn òbí rẹ̀ àti àwọn àkọsílẹ̀ pàtàkì ni wọ́n lò gẹ́gẹ́ bí Ìdúró. Àwọn onígbèsè ṣe inúnibíni sí ẹbí rẹ̀ ní Indonesia, tí ó jẹ́ kí ó nira fún Ismael láti padà sílé. Ìbéèrè àkọ́kọ́ rẹ̀ láti di mímọ̀ gẹ́gẹ́ bí ẹni tí wọ́n ta ni wọ́n ti kọ̀ sílẹ̀, bí ó tilẹ̀ jẹ́ pé kò sí àríyànjiyàn lórí òtítọ́ rẹ̀.

Orísun: The Guardian

<u>Ìgbéyàwó ipá</u>

Ìgbéyàwó tí wọ́n fipá mú ni ìgbà tí ẹnìkan tàbí méjèèjì kò bá gbà sí ìgbéyàwó náà tí wọ́n sì fipá mú wọn tàbí kí wọ́n fipá mú wọn láti ṣe ìgbéyàwó lòdì sí ìfẹ́ wọn. Wọ́n lè wà nínú ewu pẹ̀lú ìwà ipá ti ara tàbí ìbálòpọ̀ tàbí kí wọ́n gbé wọn sí abẹ́ ìdàámú ọkàn tàbí ọpọlọ láti ṣe àṣeyọrí àwọn àfojúsùn wọ̀nyí. Ìlòkulò owó, fún àpẹẹrẹ gbígba owó oṣù ẹnìkan, tún lè jẹ́ ohun kan. Ìgbéyàwó tí a fipá mú lè wà ní ọ̀pọ̀lọpọ̀ ipò, fún àpẹẹrẹ láti ní àfàání sí orílẹ̀-èdè kan tàbí àwọn àfàání.

Àwọn Ìṣirò pàtàki:

- Àwọn ènìyàn tó fẹ́rẹ̀ẹ́ tó mílíọ̀nù 22 ló ń gbé ní ipò ìgbéyàwó tí wọ́n fipá mú ní ọjọ́kọjọ kan ní ọdún 2021. Èyí jẹ́ ìlọsíwájú mílíọ̀nù 6.6 nínú iye àwọn ènìyàn tí wọ́n ń gbé nínú ìgbéyàwó tí wọ́n fipá mú láàárín ọdún 2016 sí 2021. (Orísun: ILO)

- Ó fẹ́rẹ̀ẹ́ tó ìdá méjì nínú mẹ́ta gbogbo ìgbéyàwó tí wọ́n fipá mú, nnkan bíi mílíọ̀nù 14.2 ènìyàn, wà ní Asia àti Etíkun Paṣia. Èyí tẹ̀lé ìdá 14.5 ní Adúláwọ̀ (3.2 mílíọ̀nù) àti ìdá 10.4 ní Yuropu àti Central Asia (2.3 mílíọ̀nù). (Orísun: ILO)
- Ó lé ní ìdá méjì nínú mẹ́ta àwọn tí wọ́n fipá mú láti ṣe ìgbéyàwó jẹ́ obìnrin. (Orísun: ILO)
- Ọ̀pọ̀lọpọ̀ àwọn ènìyàn tí wọ́n ròyìn nípa àwọn ipò ìgbéyàwó tí wọ́n fipá mú ni àwọn òbí wọn ṣe (73%) tàbí àwọn mọ̀lẹ́bí mìíràn (16%) fipá mú láti ṣe ìgbéyàwó.

Iṣẹ Ìwádìí

Ní ọmọ ọdún 15, àwọn mọ̀lẹ́bí rẹ̀ mú Sophia láti ilé rẹ̀ ní UK lọ sí Bangladesh wọ́n sì fipá mú un láti fẹ́ ọkùnrin kan tí ọjọ́ orí rẹ̀ ju tirẹ̀ lọ lẹ́ẹ̀mejì. Lẹ́yìn tí ó dé Bangladesh, Sophia lóyún láàárín oṣù díẹ̀, ó sì ní ìrẹ̀wẹ̀sì ọkàn, ó dá wà, ó sì ń fẹ́ láti sá fún ipò yìÍ. Síbẹ̀síbẹ̀, ẹ̀rù ń bà Sophia nípa ohun tí ó lè ṣẹlẹ̀ sí i tí ó bá gbìyànjú láti sá. Sophia sọ pé: "Mo ní láti mú ìwà mi kúrò nínú ara mi kí n sì di ìkarahun. Ó jẹ́ ọ̀nà kan ṣoṣo tí mo lè gbà ṣiṣẹ́ nítorí ẹ̀rù bà mí gan-an pé wọ́n tì mí mọ́lé tí wọ́n sì ṣe ìlòkulò mi." Nígbẹ̀yìn, Sophia padà sí UK, ó sá fún ìgbéyàwó ipá rẹ̀, ó sì bí ọmọbìnrin kékeré.

Orísun: Yahoo! Sport

<u>Títa ẹyà ara</u>

íta ẹ̀yà ara tí wọ́n fi agbára ṣe jẹ́ ìṣe tí kò bófin mu láti yọ àwọn ẹ̀yà ara ẹni, o ṣì jẹ́ irúfẹ́ ìlòkulò abẹ́lẹ̀ tí ó pamọ́ pàápàá jùlọ ó sì dàbí ẹni pé wọn kò ròyìn rẹ̀ dáadáa. Àwọn ẹyà ara lè ṣee yọ ní ọpọlọpọ àwọn ọnà:

- Ìtajá – Olùfaragbá gbà tàbí kògbà láti ta ẹyà ara kan, ṣùgbọ́n wọ́n máa tàn wọ́n jẹ nítorí wọn kò ní san owó fún ẹ̀yà ara, tàbí wọ́n a san owó díẹ̀ ju iye tí wọ́n ṣèlérí lọ.
- Àìsàn – wọ́n máa ń tọ́jú ènìyàn tí ó jẹ́ aláìlera fún àìsàn, èyí tí ó lè wà tàbí kò sí, wọ́n a sì yọ àwọn ẹ̀yà ara náà kúrò láìsí ìmọ̀ ẹni tí ó ní.
- Ìlọlọ́wọ́gbà - wọ́n lè jí olùfaragbá kúrò ní mọlẹbí, wọn a sì gé ẹyà ara rẹ láÌgba àṣẹ rẹ

Àwọn Ìṣirò pàtàki:

- Ìwọ̀n ìkórè ẹ̀yà ara àgbáyé kò tíì di mímọ̀.
- Ní ọdún 2011, wọ́n ṣe ìṣirò pé 'òwò ẹ̀yà ara' tí kò bófin mu ṣe èrè tí kò bófin mu láàárín USD 600 million àti USD 1.2 bilionu lọ́dọọdún. (Orisun: United Nations Office on Drugs and Crime)
- Ó ju ìdúnàádúrà ẹ̀yà ara kan tí kò bófin mu lọ tí wọ́n ń ṣe ní gbogbo wákàtí kárí ayé. (Orísun: Àjọ Ìlera Àgbáyé)

IṢẸ ÌWÁDÌÍ

Daniel jẹ́ oníṣòwò òpópónà ọmọ ọdún 21 láti Lagos, Nàìjíríà, o ti wá sí UK ní ọjọ́ díẹ̀ sẹ́yìn fún ohun tí wọ́n ti sọ fún un pé ó jẹ́ "àfàànì ìyípadà ayé". Ó rò pé òun máa rí iṣẹ́ tó dára. Síbẹ̀síbẹ̀, ó n jókòó nínú yàrá ìmọ̀ràn ní ilé ìwòsàn Royal Free ní London, ó ń bá àwọn dókítà sọ̀rọ̀ pẹ̀lú èdè Gẹ̀ẹ́sì rẹ̀ tí kò tó dán, nípa ewu iṣẹ́ abẹ àti ìdí fún ìtọ́jú ìṣègùn ayéraye. Ní àkókò yẹn ni Daniel rí i pé kò sí àfàànì iṣẹ́ àti pé wọ́n ti mú un wá sí UK fún yíyọ kídìnrín òun fún ajòjì.

Oríire ni fún Daniel, àwọn dókítà ti fura pé kò mọ ohun tí ó ń ṣẹlẹ̀ ó sì bẹ̀rù pé wọ́n ń fipá mú un. Wọ́n dá ìgbésẹ̀ náà dúró, ṣùgbọ́n Daniel kò ní òmìnira lọ́wọ́ àwọn tí o tà. Nígbà tí ó wà nínú ilé tí ó ń gbé, àwọn ọkùnrin méjì wá yẹ̀ ẹ́ wò. Lẹ́yìn náà ló gbọ́ ìjíròrò kan nípa fífi ránṣẹ́ sí orílẹ̀-èdè Nàìjíríà láti yọ kidinrin rẹ̀ kúrò níbẹ̀.

Ó sá, lẹ́yìn alẹ́ méjì tí kò sùn dáadáa, ó rìn wọ ilé-iṣẹ́ ọlọ́pàá kan nítòsí Heathrow, ó fa ìwádìí tí yóò yọrí sí ẹjọ́ àkọ́kọ́ UK fún ìtajà ènìyàn fún ìyọkuro ẹ̀yà ara.

Orísun: BBC News

Àwọn ìtumọ̀ wọ̀nyí ṣe àfihàn ọ̀tọ̀ọ̀tọ̀ àti ìwà ẹrú ìgbàlódé. Ó ṣe pàtàkì láti ṣe àkíyèsí pé àkòrí tí ó wọ́pọ̀ nípasẹ̀ gbogbo irúfẹ́ ìdúnkokò yíÌ lo, ìdẹ́rùbà, àti àwọn ọgbọ́n mìíràn láti mú ìbẹ̀rù bá ẹni olùfaragbá